

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI**

**TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

***ÇEVRE SAĞLIĞI DAİRE BAŞKANLIĞI
Su Güvenliği ve Kaplıcalar Şube Müdürlüğü***

MEVZUAT

A-Kanunlar

- ✓ 181 sayılı Sağlık Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,
- ✓ 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu,
- ✓ 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu,

B-Yönetmelikler

- ✓ İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik (17.02.2005/25730)
- ✓ Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik (01.12.2004/25657)

Kaynak ve içme suları

■ Etiket Bilgileri ve Reklam

- **Madde 34** —Suların etiketinde; suyun adı, cinsi, imla edildiği yerin adresi, (Değişik ibare:R.G.31/7/2009-27305) Valilikçe verilen iznin tarih ve sayısı, (Değişik ibare:R.G.31/7/2009-27305) Valiliğin uygun gördüğü uyarılar, ayırma işlemi gibi (Değişik ibare:R.G.31/7/2009-27305) Valiliğin izni ile suya uygulanan işlemler ve suyun sahip olduğu parametreler yer alır. İmal ve son kullanma tarihi ile parti ve seri numarası etiket üzerine yazılabileceği gibi kap veya kapak üzerine görünür bir şekilde yazılır. Kaynak sularının ticari tanımlaması, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtmıyorsa, kaynağın ismi veya kaynağın bulunduğu yerin ismi, bu ticari tanımlama için kullanılan puntunun bir buçuk kat büyüklüğünde puntuyla yazılır. Suyun cinsi, adının hemen altında okunabilecek şekilde yazılır ve bu yazı sembollerle kapatılamaz. Etiket üzerinde yer alması gerekli görülen bilgiler, fırınlanmış veya kabartma veya baskı şeklinde olabileceği gibi kağıt etiket şeklinde de olabilir.

Kaynak ve içme suları

- Kağıt etiketin, suyun tüketiciye ulaşıncaya kadar ambalaj üzerinde kalmasını sağlayıcı, bozulmasını ve düşmesini önleyici her türlü tedbir işletmeci tarafından alınır. Suyun adı mutlaka kapak üzerine de yazılır.
- Kap, kapak ve etiketlerde tüketiciyi yanıltıcı bilgi ve sembollere yer verilemez. Tüketicinin yanıltılması ve aldatılmasını önlemek, ürün güvenliğini sağlamak için; işletmelerce polikarbonat damacana gibi kaplarda, kap ve kapak üzerine gelecek ve hava ve su sızdırmayacak şekilde shiring uygulanır. Shiring üzerine okunacak şekilde suyun adı ve cinsi yazılır.

Kaynak ve içme suları

□ Etiketlerin düzenlenmesinde;

a) Etiket zemini Ek-1 c'de yer alan gösterge parametrelerini kapsayacak şekilde doğal kaynak sularında mavi ve tonları; içme sularında kahverengi ve tonları olacak şekilde; tamamen tarif edilen renkte olabileceği gibi;

b) Etiketin alt ve üst kenarlarına su cinsine uyan, yukarıda belirtilen renklere bantlar konulmak sureti ile, etiketin diğer yerlerinde istenilen renkler kullanılabilir. Bu bende uyan etiketlerde şu ölçüler uygulanır:

1) 8 litre ve üzeri ambalajlarda asgari 1.5 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 18 punto ile yazılır.

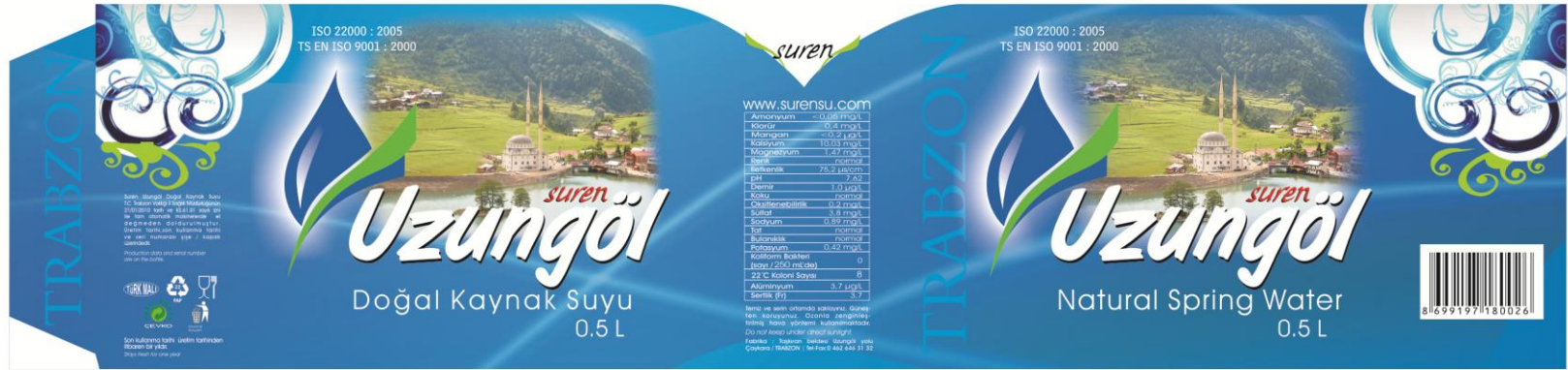
2) 1 litre hariç olmak üzere 1 ile 8 litre arası ambalajlarda asgari 1 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 14 punto ile yazılır.

3) 1 litre ve altındaki ambalajlarda asgari 0.5 cm. bant genişliği uygulanır ve suyun cinsi en az 12 punto ile yazılır. Hazırlanan etiketler işletme ruhsatı aşamasında (Değişik ibare:R.G.31/7/2009-27305) Valilikçe onaylanır.

Kaynak ve içme suları

- ❑ Etiket zemini üzerinde, gösterge parametrelerinde yer alan kimyasal parametreler okunabilecek şekilde yer alır.
- ❑ Üçüncü ülkelere ihracat amacı ile dolumu yapılan suların etiket düzenlemelerinde bu Yönetmelikte geçen hükümler uygulanmaz.
- ❑ İçme sularında suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini değiştirici ters osmoz, filtrasyon ve benzeri işlemler ile kaynak sularında ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak ayrıştırma işlemi yapılması halinde etiket üzerinde belirtilmesi zorunludur.
- ❑ İkram maksadıyla kullanılmak üzere belirli kişi veya kuruluşlar adına üretim yapılan hallerde yukarıdaki fıkralarda belirtilen bilgilere ek olarak, adına üretim yapılan kişinin veya kuruluşun logosuna, adına veya unvanına etiket üzerinde yer verilebilir. Bu ürünler, üretimi yaptıran kişi veya kuruluşlarca başkalarına satılamaz. Bu tür üretimler, adına üretim yapılacak kişinin veya kuruluşun adı veya unvanı, etiket örneği ve üretim miktarı da belirtilerek her üretim partisinden önce (Değişik ibare:R.G.31/7/2009-27305) Valiliğe bildirilir.

Kaynak ve içme suları

Ambalajlı suların etiketlenmesi ile ilgili yasal düzenlemeler ve Cezai Hükümler

Kaynak ve içme suları

Dayanak

- Madde 4 —Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 235 ve 242 nci maddeleri, 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi, 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesine dayanılarak,
- Ayrıca, Avrupa Birliğine Üye Ülkelerce esas alınan İnsani Kullanım Amaçlı Suların Kalitesine Dair 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi, Doğal Mineralli Suların Çıkartılması ve Pazarlanmasına İlişkin Üye Devletlerin Kanunlarının Uyumlaştırılması Hakkındaki 15/7/1980 tarihli ve 80/777/EEC sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava ile İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/5/2003 tarihli ve 2003/40/EC sayılı Konsey Direktifine paralel olarak, hazırlanmıştır.

Kaynak ve içme suları

Müeyyideler

- **Madde 50** — Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden içme-kullanma suyu temin edicileri, kaynak suyu ve içme suyu işletmeleri ile sahip ve mesul müdürleri hakkında; 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun ve diğer ilgili mevzuat ile öngörülen müeyyideler uygulanır.

Doğal Mineralli Sular

■ Etiket Bilgileri ve Reklam

- Doğal mineralli suların etiketinde suyun adı, cinsi, imla edildiği (doldurulduğu) yerin adresi, valilikçe verilen iznin tarih ve sayısı, valiliğin uygun gördüğü uyarılar, etiket bilgilerinin okunmasına engel olmayacak Şekilde resim ve figür, ayırma işlemi gibi valiliğin izni ile suya uygulanan işlemler ve doğal mineralli suyun sahip olduğu anyon ve katyonlardan; florür, bikarbonat, klorür, sülfat, kalsiyum, magnezyum, potasyum, sodyum ve demir parametreleri yer alır. İmal ve son kullanma tarihi, parti seri numarası etikete veya kabın üzerine görünür bir Şekilde yazılır. Doğal mineralli suların ticar tanımlaması veya ticar ismi, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtmıyorsa; kaynağın ismi veya kaynağın bulunduğu yerin ismi, bu ticar tanımlama veya ticar isim için kullanılan harflerin en büyüğünün yükseklik ve geniŐlik olarak en az bir buçuk katına eŐit büyüklükte harflerle etiket üzerine yazılır. İŐletmecinin talebi halinde suya ait fiziksel, kimyasal ve fiziko-kimyasal (pH, iletkenlik, toplam minerilizasyon gibi) zelliklerden, müdürlük tarafından alınmıŐ numunenin 10 uncu maddede belirtilen laboratuarlarda analizleri yaptırılmıŐ olmak kaydıyla etikette yer alabilir. Etiket üzerinde yer alması gerekli bilgiler fırınlanmış veya kabartma ya da baskı Şeklinde olabileceği gibi kğit etiket Şeklinde de olabilir. Etiket valilikçe onaylanmadıkça piyasaya sunulamaz. Etiket, 5 inci maddede belirtilen genel özelliklere sahip doğal mineralli sularda 1000 mg/L ve üzerinde katı tortu miktarı bulunması halinde ülkemizdeki geleneksel adı kullanılabilir.

Doğal Mineralli Sular

- Kağıt etiketin, doğal mineralli suyun tüketicie ulaşıncaıa kadar ambalaj üzerinde kalmasını sağlayıcı, bozulmasını ve düşmesini önleyici her türlü tedbir işletmeci tarafından alınır.
- Doğal mineralli suyun adı mutlaka kapak üzerine de yazılır.
- Kap, kapak, ambalaj, etiketlerde ve tanıtımlarda tüketicie yanıtıcı bilgi ve sembollere yer verilemez.
- Doğal mineralli suların ozonla zenginleştirilmiş hava ile işleme tâbi tutulması halinde etiketinde “Tekniğine uygun olarak, ozonla zenginleştirilmiş hava ile oksijenleme işlemine tabi tutulmuştur.” uyarısının yer alması zorunludur. Etiket üzerinde yer alacak uyarı, etiket bilgisi ve zemin renginden farklı renkte olmalıdır.
- Kap, kapak, etiket üzerinde, ambalajda veya tanıtımlarda hastalıkların önlenmesi, tedavisi veya bakımına ilişkin doğal mineralli su niteliklerine atfedilen bütün bilgilerin kullanılması yasaktır. Ancak, sindirimi kolaylaştıran, çocukların beslenmesi için doğal mineralli suyun uygunluğuna ilişkin bilgilere ait özel ifadelere Bakanlık tarafından oluşturulacak bilimsel değerlendirme komisyonunun görüşü dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilmesi durumunda yer verilebilir. Böyle durumlarda Bakanlık önceden Dış Ticaret Müsteşarlığını bilgilendirir.

Doğal Mineralli Sular

- Piyasada veya tanıtımlarda doğal mineralli suyun ihtiva ettiği maddelerin veya doğal mineralli suyun önemli bir niteliğinin vurgulanması aşığında belirtilen hususlara uyulur ve etiket üzerinde belirtilir:
 - a) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 1500 mg/L den fazla ise “zengin mineralli”,
 - b) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 500 mg/L den az ise “düşük mineralli”,
 - c) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 50 mg/L den az ise “çok düşük mineralli”, şeklinde uyarılar etikette belirtilir.

Ayrıca doğal mineralli sular, sudaki;

- a) Bikarbonat miktarı 600 mg/L den fazla ise bikarbonatlı,
- b) Sülfat miktarı 200 mg/L den fazla ise sülfatlı,
- c) Klorür miktarı 200 mg/L den fazla ise klorürlü,

Doğal Mineralli Sular

- d) Kalsiyum miktarı 150 mg/L den fazla ise kalsiyumlu,
- e) Magnezyum miktarı 50 mg/L den fazla ise magnezyumlu,
- f) Çift değerli demir miktarı 1 mg/L den fazla ise demirli,
- g) Florür miktarı 1 mg/L den fazla ise florürlü,
- h) Sodyum miktarı 200 mg/L den fazla ise sodyumlu,
- ı) Sodyum miktarı 20 mg/L den az ise sodyum diyetine uygun doğal mineralli su, olarak nitelendirilir.

- Ancak doğal mineralli suların fiziko-kimyasal incelemeleri ve gerekli olduğu hallerde fiziksel, kimyasal ve fiziko-kimyasal araştırmalar için öngörülen metoda uygun olarak kabul edilmiş bilimsel yöntemlere göre gerçekleştirilmiş farmakolojik, fizyolojik ve klinik incelemeler ile belirlenmesi şartı ile etikette doğal mineralli suyun niteliklerine ilişkin diğer bilgiler bulundurulabilir.

Doğal Mineralli Sular

- Doğal mineralli sular 1,5 mg/L'den fazla florür ihtiva ediyorsa etiketinde; “1,5 mg/L'den fazla florür içermektedir. Bebekler ve 7 yaşından küçük çocuklar için düzenli olarak tüketilmesi uygun değildir” ibaresinin yer alması zorunludur.
- İkram maksadıyla kullanılmak üzere belirli kişi veya kuruluşlar adına üretim yapılan hallerde yukarıdaki fıkralarda belirtilen bilgilere ek olarak, adına üretim yapılan kişinin veya kuruluşun logosuna, adına veya unvanına etiket üzerinde yer verilebilir. Bu ürünler, üretimi yaptıran kişi veya kuruluşlarca başkalarına satılamaz. Bu tür üretimler, adına üretim yapılacak kişinin veya kuruluşun adı veya unvanı, etiket örneği ve üretim miktarı da belirtilerek her üretim partisinden önce valiliğe bildirilir.
- Etiketle, bu maddede belirtilen bilgilerin haricinde bilgi bulundurulamaz.”

Doğal Mineralli Sular

20cl

8 692813 002122

Tescilli Marka

Sodyumlu, Bikarbonatlı, Zengin Mineralli Su

TÜRK KIZILAYI

1868

Doğal Zengin Mineralli Su

DOĞAL MADEN SUYU

Afyonkarahisar

Kimyasal Analiz Sonuçları:

Florür (F)	: 0,68 mg/l
Bikarbonat (HCO ₃)	: 2440 mg/l
Klorür (Cl)	: 141,5 mg/l
Sülfat (SO ₄)	: 14,7 mg/l
Kalsiyum (Ca)	: 52,4 mg/l
Magnezyum (Mg)	: 17,2 mg/l
Potasyum (K)	: 13,4 mg/l
Sodyum (Na)	: 845 mg/l
Demir (Fe)	: <0,005 mg/l
Toplam Mineral Madde	: 3.567,5 mg/l

Üretim tarihi ve seri no kapak üzerindedir. Raf ömrü 1 yıldır. Sıcaklık basıncı arttığından güneş görmeyen serin yerde muhafaza ediniz ve darbelerden koruyunuz. Üretim Yeri: İhsaniye / AFYONKARAHİSAR Tel: (0272) 2736262 www.kizilaymadensuyu.com.tr

Afyonkarahisar İl Sağlık Müdürlüğü'nün 06.08.2010 tarih ve MS.03.01 sayılı izni ile üretilmiştir. Ürünlerimiz ISO 9001:2008, ISO 22000:2005 TÜV sertifikalarına sahiptir.

TM Depozitosuz **soğuk içiniz**

Ambalajlı suların etiketlenmesi ile ilgili yasal düzenlemeler ve Cezai Hükümler

Doğal Mineralli Sular

Dayanak

- **Madde 3-** Bu Yönetmelik, 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi ile 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 200, 201, 202 ve 206 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Doğal Mineralli Sular

Müeyyideler

- **Madde 42-** Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden işletmeler ile sahip ve mesul müdürleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu ile 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun hükümleri uygulanır.

Kaynak, içme ve doğal mineralli sular

□ Yürütülen Faaliyetler

- ✓ 236 kaynak suyu,
- ✓ 14 içme suyu,
- ✓ 50 doğal mineralli su, tesislerinin teknik ve hijyenik şartlara uygunluğu ile suların kalite standartlarının sağlanması, kaynak suları ve içme sularının istihsalı, ambalajlanması, etiketlenmesi, satışı, denetlenmesi yapılmaktadır.

TEŐEKKÜRLER

Çev.Müh. H.Alper KÖŐGER

0(312)5851361

05422462382

hakosger@gmail.com

alper.kosger@saglik.gov.tr

Ambalajlı suların etiketlenmesi ile ilgili yasal düzenlemeler ve Cezai Hükümler